

שפירשו החס' והרא"ש. וכדי שלא תסתה היאך שיך שלא יאוש
הרי"ף לאוקימתא דגמרא ויפרש מסבבא דנפשים פירוש אחר אתן
לך דמיון דומה מכל ד' בנדון זה גופיה שהרי בירושלמי בפרק בהרא
דכלאים קאמר בהדיא דהמנהג דבפ"ב דחולין דקתני אין שומעין
בנומא אבל עושה ארס גומא בתוך ביתו בשביל שיכנס הדם להוכה
ובאוק לא יעשה כן וכו' פליגא עליה דרב וכמ"ש רבינו נסים גאון
ואפ"ה לא חש הרי"ף וכל הפוסקים העומדים בשטתו להלכתא
כוותיה דרב להך אוקימתא בירושלמי ופסקו במתניסין דחולין והיינו
משום שהרי"ף וסייעתו מפרשים מסבבא דנפשיותו דלא פליגא המנהג
על רב דשמי חסם הדורות אומר לנקר חזירו הוא לרין וליבא
השדא כלל כמו שפירשו התוספות והרא"ש ואפילו את"ל שהרי"ף
גופיה סבר שהלכתא הוא עס האוקימתא דגמרא בפרק במה אשה
דפליגא דברייתא דפוקק לה זוג בלוארה כו' עליה דרב משום דקיס
לה דרב גופיה ס"ל דאפילו באיסור דרבנן אמרינן כל מה שאסרו
חכמים כו' אפ"ה שפיר פסק הרי"ף כמו דברייתא דפוקק לה זוג
בלוארה כו' משום דלא פסק הרי"ף בפרק חבית הלכתא כוותיה
דרב אלא דוקא באיסור מלאכה דאורייתא דומיא לדון של חסם
מתניסין ומחלוקת דברייתא שקבע הרי"ף דבריו עליה דהיינו שומן
בחמה אבל לא כנגד העס וגם הראיה שהביא הרי"ף מדמקשינן
מה היא דרב בפ"ק דע"א דקאמר מאי אינו נראה כו' היינו נמי
איסור דאורייתא אבל מאיסור דרבנן לא מיירי כלל ועיקר והבו
דלא לוסוף עליה דבשל סופרים הלך אחר המיקל וזוהו סטעם לא
קבע הרי"ף הלכתא כוותיה דרב בפרק במה אשה גבי הא דמשי
הגמרא כתנאי דהברייתא דפוקק לה זוג בלוארה כו' פליגא עליה
דרב משום דהרי"ף סבר דבזה לית הלכתא כרב מהטעם שפירשתי
דבשל סופרים הלך אחר המיקל וזוהו סטעם כל הפוסקים
דאורייתא בשיטת הרי"ף וזוהו נסתלקה קושיא בעל המאור ו"ל מעל
הרי"ף וכל הפוסקים העומדים בשטתו ועוד כתב בעל המאור
ו"ל ולדין סתם מתניסין עדיף דתנן שוטחן בחמה אבל לא כנגד
העס ואפ"ג דבמסכת ע"א מקשינן ומפריקין אליבא דרב לא חיישינן
לה וכמה וכמה יש לנו כיוצא בה בגמרא כדמקשינן ומפריקין בגמ'
בפרק יציאות השבת אליבא דרבי"ל דאמר כיון שהגיע תפלה הנמחה
אסור לאדם שיטעום כלום עד שיתפלל וקי"ל לית הלכתא כוותיה
כו' ע"כ. ואני חמיה טובא עליו היאך בא להחיר קשר של קיימא
שהוא מוסכס ומקובל מפי גמרא ערוכה והגאונים ו"ל דכל היבא
דהקשה ומתקן או שקלו וטרו אמוראי אליבא דחד תנא או אמורא
הלכתא כוותיה כי הוה דאמרינן במסכת שבת מדקא מתקן רבי
יוחנן אליבא דרבי יהודה הלכתא כוותיה ואפילו באיסור חמור של
אשה איש שמכו ראשונים על כך כי הוה דגרסינן בפרק הורק
גט רבי אליעזר אומר אם לאלתר יאל אינו גט ואם לאחר זמן
יאל הרי זה גט וכתב הרי"ף ור"ח ו"ל מדקא מפרשי אמוראי
דברי ר"א שמע מינה הלכתא כוותיה וכן כתבו התוספות בע"א
פרק השוכר את הפועל בדבור המתחיל ורבה אמר הא מני ר"מ
הו"ל כו' ו"ל מדקא פריך גמרא ממילתיה דחוקיה ש"מ להלכה
כמותו כו' וכן כתבו בפרק מי שמתו וכשאר דוכתי טובא מה
שהביא ראיה לדבריו מפרק יציאות השבת לאו ראיה היא מפני
שכבר הרגישו בזה התוספות והרא"ש בפ"ק ותירלו בטוב טעם
ודעת ו"ל וא"ח כיון דלא פסקין כריב"ל אם כן נוקמא למתניסין
במנחה קטנה אבל בגדולה יהא מותר להתחיל אפילו במעודה
גדולה דלא מוקמינן במתניסין במנחה גדולה ובמעודה גדולה אלא
משום שלא תקשה לריב"ל ואנו לא ס"ל כוותיה ו"ל דנהי דלא
קי"ל כוותיה בהא דאסור לטעום כלום כוותיה שאם התחיל לאכול סומך
למנחה קטנה שמפסיק מדלא משני לא קי"ל כריב"ל עכ"ל. וזוהו
נהקיימו דברי הרי"ף והרמב"ם וסמ"ג והרא"ש והטור כהגון וכשורה
הלכה למשה מסיני מסורה והאל יכפיל סבר ערחתו אשר ערחתו
לדונס לזכות וידין אוחנו לכך זכות :

בא בפרק במה מדליקין תנן פזילת הבגד שקפלה ולא
הבהבה רבי אליעזר אומר עמאה היא ואין

מדליקין בה ר"ע אומר טעורה היא ומדליקין בה כו' ובגמרא רבא
אמר ה"ט דר"א לפי שאין מדליקין בפזילת שאינה מחורכת פירוש
לפי שאינה דולקת יפה ואפי' לאטווי ורבי עקיבא לא הייס דילמא
חתי לאטווי וכתב שם הרא"ש ו"ל ומהגות הנשים לסדליק הפזילה
ולכבוזה כדי שתהא מהובבה ויחזו בה האור היטב ומנהג יפה
הוה ומיהו הלכה כרבי עקיבא מדליקין אפי"פ שאינה מחורכת
דרבי אליעזר שמואי הוא ועוד כו' ע"כ. ואני שמעתי ולא אבין
היאך כתב ומנהג יפה הוא דהא בר"ש פ"ק דזבחות הן אמר רבי
גריסן אפי' הייתי בא דדרך והייתי לקרות כדברי בית שמאי וסכנתי
בעלמי מפני הלכטים אמרו לו כדאי היית לחוב בעלמך שזכרת
על דברי בית הלל ומכאן כתבו הפוסקים ומכללם הטור א"ח בשם
רב עמרם מי שרואה להחמיר לעמוד כשהוא יושב ולקרות ק"ש
מעומד לא יאות עבד ונקרא עברייתא ולרין לגעור בו שמלותה
אף מיושב ואם כן הכא נמי היה ראוי לגעור בהן ולמחות בידן
כיון שמהגות כדברי רבי אליעזר דשמואי הוא דהיינו כדברי בית
שמאי וכי האי גונא כתב הרב מהר"ש לוריא ו"ל בתשובה סימן
כ"ד על מה שמהגות הנשים שלא לאכול בשר באיתן ג' שבועות
שבין המגרים ומוסיפין עוד עד שבת נחמו דאפילו הורה לא לרין
ואלרכבה לא יאות עבדי ויש למחות בידם מדפסק רבא בהדיא
דהלכה כרבי מאיר דלאחר הפענית מותר מיד ודלא כרשב"ג
דאסר כל השבת והביא ראיה מעובדא דרבי ערפון ושמא יש לומר
דלא אמרו לרבי ערפון כדאי היית לחוב בעלמך כו' אלא מפני
שמסר נפשו לעשות הלכה למעשה כדברי בית שמאי ולעבור על
דברי בית הלל כדפירש הרמב"ם ו"ל בפירוש המשנה ו"ל סכנתי
בעלמי שמתי נפשי בכפי לפי שהוא ירד מעל בהמתו וישב לארץ
והטעם ועל דעת בית הלל היה יכול לקרות ק"ש והוא הולך רוכב
על בהמתו. כו' ו"ל הא דפירש שמתי נפשי בכפי כו' מפני דלשון
וסכנתי בעלמי דייק כן שהוא בעלמי הכפס עומד לסכנה זו דאל"כ
הוה ליה לומר וגסכנתי מפני הלכטים אבל לכתי קשה דהא אמרינן
בירושלמי פ"ק דשבת כל הפטור מן הדבר ועושהו נקרא הדיוט
וא"כ היאך כתב ומנהג יפה הוא וכבר נזכרו מזה החס' שכתבו
דבחסם נהגו הנשים להדליק הפזילה ולכבוזה כדי שתהא מהובבה
דהא אין הלכה כרבי אליעזר דשמואי הוא ועוד כו' ושמא יש לומר
דלא אמרו בירושלמי כל הפטור מן הדבר ועושהו נקרא הדיוט אלא
כשעושה אותו בדרך חומרא אבל הכא אפשר לומר שאין הנשים
מכוונות לעשות אותו בדרך חומרא למיחש דילמא חתי לאטווי כשלא
יהיה מהובבה כדחייש רבי אליעזר אלא להנחתם ולטובתם עושים
כן דאיכא עפי שלום בית כשהגר דולק יפה ואף בחול היו עושים
כך וכי האי גונא ממש כתב בספר התרומה לענין שרטוט תפילין דלא
נקרא הדיוט מי שמשרטט אפי"פ שמן הדין א"ל שרטוט כיון שעושה
השרטוטין כדי לכתוב ביושר ולא משום חומרא. ואגב דאתא לידן
הך מיתרא כל הפטור מן הדבר וכו' ינמא ציה מילתא. כל ימי
הייתי קוהה על זה המחמר ועל זה דאמרו לא דייך מה שאסרה
התורה היאך שיהא מילתא דרבינו רגליו צבית המדרש שהרי אנו עושין
הרבה דברים למאות ולא לפים שאנו פטורים מן הדין משום חומרא
ופרישות וכן לוו החכמים קדש עומך במותר לך וכך אמרו ושמתם
את משמרתיו עשו משמרת למשמרתיו וכהנה רבות. והיה נראה לנאורה
בעיני ליישב שלא אמרו כל הפטור מן הדבר כו' אלא דוקא על
דבר שלא יכול לבוא לידי איסור דאז לא שייך ביה חומרא או פרישות.
שוב עיינתי בירושלמי במקום מולא הדין ומלאתי שם דליתא ו"ל
הירושלמי רבי מיישא ורבי שמואל בר רב יצחק הוון יסבין אכלין
בחדא מן כשחא עללייתה אחא ענפיה דליתא קס ליה רבי
שמואל בר רב יצחק מילליא א"ל רבי מיישא ולא כן אלפן רבי
אם התחילו אין מפסיקין ותמי מזקיה כל מי שהוא פטור מן הדבר
ועושהו נקרא הדיוט אמר ליה והטעם חתן פטור חתן אם רואה
לקרות קורא א"ל יביל אנא פתח לה כר"ג דאמר איני שומע לכם
לבטל ממני עול מלכות שמים שעה אחת ע"כ. הרי קמין מבוחר
דאפילו על דבר שיכול לבוא לידי איסור אמרו כל הפטור מן הדבר
כו' ואדרבה מדברי ספר התרומה בהלכות תפילין שהבאתי לעיל
משמע